

חייב לספר לבנו. ואם אין אחר יספר לעצמו. אבל הכל מנה אמת, ואין כאן מנה מיוחדת להודיע לבנים. ולכא' נפ"מ דאם הוא חיוז מיוחד להודיע לבנים, צריך להודיע לכל הבנים, אבל אי משום שצאופן זה הו' סיפור משווא טפי סגי שיודיע לבן אחד.

וברמב"ם בספר המצוות אין מפורש להדיא כדבריו צהלכה שיש צ' חלקים במנה ז', אך רמז לזה צמה שכתב יכול אם שאלך אמה מגיד לו וכו', דההוא אמינא לפטרו אם לא שאלו שיך רק לענין המנה להודיע לבנים. והרמב"ם בספר המצוות קיאר וכדרכו תמיד שצספר המצוות אינו מציא את כל פרטי המנה.

ויותר נראה דהרמב"ם והחינוך לא פליגי בהחיוז להודיע לבנים, דגם לדעת הרמב"ם, מאחר שנתבאר שיש מעלה בעצם הסיפור כשמספר ע"י שאלת הבן ומשובת האב, א"כ הפס' והגדת לבן אינו מקרא מפורש על החיוז להודיע לבנים, דהקרא יכול להתפרש הכל לענין עצם חובת הסיפור, אלא שקיבלו חז"ל שנכלל בהך קרא גם החיוז להודיע להבנים, אבל אין זה מקרא מפורש. ולכן לא הזכירו להדיא בספר המצוות. ומדויק לשון הרמב"ם, שצהלכה א' כתב "מצות עשה של תורה" וצהלכה צ' כתב "מצות להודיע לבנים". והחינוך הביא רק את עיקר המנה המפורשת בתורה, ובדאי מודה החינוך שיש גם מצות להודיע לבנים.

ובהא מיהא פליגי, לדעת החינוך אם יש שם אחר חייב לספר לו, כי הסיפור לאחר מעולה טפי, ולדעת הרמב"ם כל המעלה בסיפור לאחר הוא רק משום שאז הוא צריך שאלה ומשובה. ונפ"מ אם יש גם אחר שאינו יודע לשאל ואינו בנו. לדעת הרמב"ם "את פתח לו" הוא מהדין לצריך להודיע לבנים,

ואם אינו בנו יכול לספר לעצמו. ולדעת החינוך את פתח לו הוא מעלה בהסיפור וגם כשאינו בנו חייב לספר לו.

ולפי המבואר נראה שצ' המצוות הכלולות במצות סיפור חלוקות ביסודן, דהמנה לספר לבן הרי היא לספר לבן, אבל עצם המצות סיפור היא אמירה לפני ה', והרי הסיפור מיוחד על פרשת זיכורים ושם כתוב "וענית ואמרת לפני ה' חלקיך". ועיין מה שיבאר להלן בעמ' רמז שהסיפור הוא צגדר שירה והלל. ועיין דרכי משה סי' תע"ג סעי' י"ב שכתב חז"ל ומיהו אפשר לומר דסיפור ההגדה הו' כמו חפילה שאנו מספרים כבוד האל ושבתיו יתעלה לכן צריך כאן נטילה [כמו לחפילה] עכ"ל. וצחק יעקב שם כתב שלא להפסיק צדברי חולין אמצע ההגדה. וצאמת דכן נראה צקידור רצי סעדיה גאון שצ' דהחברים נהגו להוסיף דברים צשלשה מקומות, א' בצרכת הקידוש, צ' מוסיפין את הצרייתא רצי יוסי הגלילי אומר מנין אתה אומר שלקו המצרים צמצרים וכו', וכן כמה מעלות טובות וכו'. [ועיין לעיל בעמ' זה שכן היה מנהגו של הרמב"ם] ג' בצרכת אשר גאלנו. וסיים הרס"ג "ואע"פ שיש צשלש ההוספות האלה אריכות לשון מרובה, אינן מוסיקות למי שאמרן מפני שאינן צחוק חפילה", ומבאר צדבריו שיש חידוש גם צמה שמוסיפין רצי יוסי הגלילי אומר וכו', אלא שמותר כמו שמותר להוסיף צאמצע צרכה. אכן מבאר צדבריו דההגדה אינה כמו חפילה אלא כמו צרכה. [ועצם הדבר דמבאר צדבריו שאין להוסיף צחפילה, צ"צ ואכ"מ].

[הנה מבאר צהגדה דכנגד ארבעה צנים דיצרה תורה, ויש פסוק מיוחד על כל אחד מהארבעה צנים, והרמב"ם צספר